

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova minden-nemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra	frt —.40 (K —.80)
Negyedévre	frt 1.20 (K 2.40)
Félévre	frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Magyarország
vasuti munkásaihoz!

Munkástársak! Öröndetes hirt kell vele-tek tudatnunk: Vörös László kereskedelmi miniszter ur hétfőn a nála járt fővárosi és vidéki b. zalmiférjainknak kijelentette, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetségét engedélyezi. Ludvig Gyula Máv. elnök-igazgató ur hasonló kijelentése után a mi külön Szövetségünk megalakításának immár semmi sem áll útjában és ami a vasuti munkások tizezreinek rég idők óta vágya és reménye volt, az a megvalósulás küszöbén áll: rövid idő múlva megalakíthatjuk a Vasuti Munkások Országos Szövetségét.

Munkástársak! Bennünket örömmel és büszkeséggel tölt el ez a hír és meg-vagyunk győződve, ti mindannyian lelkesedéssel fogadjátok. Mert mindannyian tudjátok, mit jelent nekünk a független, becsületes és céltudatos Szövetség.

A másfél év előtt beterjesztett alapszabály-tervezetet, a változott viszonyokhoz mért át-alakítás után, közölni fogjuk lapunkban, hogy mindenki megismerhesse. Jogában áll majd minden szervezett vasuti munkásnak hozzászólni az alapszabálytervezethez és ha módosítani valót talál, azt velünk írásban közölni.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségé-nek előkészítésére vonatkozó minden lépést

a nagy nyilvánosság előtt fogjuk megtenni, hogy minden munkástestvérünk tisztán lássa és hozzászólhasson az ügyekhez, mert csak egyenlő jogok alapján, demokratikus alapon épülhet föl becsületesen a Szövetségünk és nekünk nincs semmi titkolnivalónk.

Munkástestvérek! Azzal, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetségét a miniszter ur engedélyezte, a másik szövetség, a zsi-rondisták alamiznaszövetsége elvesztette azt a jogát, hogy a vasuti munkások nevében szóljon vagy cselekedjen. Annak a Turtsányi —Breuer-szövetségnek most már semmi köze a vasuti munkásokhoz és ezennel fölszólítjuk azokat a csekély számu munkásokat, akik oda beiratkoznak, hogy haladéktalanul lép-jenek ki, mert most már egyáltalában még jogcímük sincs arra, hogy ott legyenek.

Titeket pedig, szervezett vasuti munkások, akik üldöztetés, veszélyek és áldozatok kö-zepette is kitartottatok az igazság zászlója mellett, felkérünk, hogy hirdessétek szerte az országban, különösen a vonalak mentén el-szórtan, elszigetelten dolgozó munkástársaink között, hogy megvan a Vasuti Munkások Szövetsége, legyenek készen, hogy mihelyt kiküldjük az aláírási íveket, egytől-egyig csat-lakozzanak a mi védőbástyánkhoz, a mi független, becsületes és céltudatos Szövet-ségünkhöz.

Most csak egy nagy és szent cél áll elő-tünk: egy táborba, a Vasuti Munkások Szö-vetségébe egyesíteni az összes vasuti mun-kásokat, hogy a fölvilágosodás és igazság fegyverével küzdhessünk gazdasági érdekeink mellett.

Negyvenezer vasuti munkásnak kell a zászló köré csoportosulni, negyvenezer becsületes dologtevő embernek lelkesedése, józansága és áldozatkészsége békés, törvényes uton megszerzi nekünk mindnyájunknak a szebb és jobb jövőt!

Amidőn köszönetet mondunk, munkástest-vérek a ti bámulatos lelkesedéseknek és hűséges áldozatkészségeteknek, amely az ed-dig elért fényes sikereket lehetővé tette. U jólag appellálunk az áldozatkészségekre. Szövetségünk előkészítése és szervezése nagy,

igen nagy kiadásokat tesz szükségessé. Tíz-ezernyi nyomtatvány, levél, körlevél, fölhívás lesz szükséges; a szervező munkástársaknak be kell utazni az egész országot, minden erőnket meg kell feszíteni, ha nagyot, szépet és eredményeset akarunk teremteni.

Mi, szervezett vasuti munkások azonban büszkék és kényesek vagyunk a független-ségünkre. Mi, szervezett vasuti munkások nem szoktunk idegen pénzzel utazgatni és szervezni, mint a vasutas-társadalom szomorú hősei. Amit tettünk és amit elértünk, a ma-gunk erejéből, a munkástá sak tevékeny és bámulatraméltó áldozatkészségéből értük el.

Fölhívunk most benneteket, a Vasuti Munkások Szövetségének szervezési alapja javára kiki tehetsége szerint adakozzon. A szerény keresetű filléreket, a jobb keresetű koronákat. De tegye meg mindenki a köte-lességét. Ha valaha, úgy most van szükség a ti áldozatkészségeitekre és buzgóságtokra. Mennél többen és nagyobb mértékben segí-tenek bennünket anyagilag és erkölcsileg, annál hamarabb és sikeresebben alakul meg mindnyájunk öröme és büszkesége, legerő-sebb várunk és oltalmunk: a Vasuti Munkások Országos Szövetsége.

Nehogy azonban egy pillanatig is akár egy embert is elriasszon az az aggodalom, hogy áldozatkészsége hátrányt okozhat neki, hangsúlyozzuk a következőket:

1. Vörös László kereskedelmi miniszter ur már engedélyezte a mi Szövetségünket.
2. Ludvig Gyula elnökigazgató ur szintén hozzájárult a mi Szövetségünk megalakításá-hoz, sőt még hozzá is tette, hogy

az egyes szolgálati főnökségeknek nemcsak hogy akadályozniok nem szabad, sőt inkább támogatni kell a munkásoknak a fölvilágosodásra és érdekeik megvédésére irányuló tö-rekvéseit.

Akármilyen különösen hangzik is a mi sajátos viszonyaink között: "öröndetesen fordult a sorsunk, szabad nekünk is szaba-don mozognunk és szabadon szervezkednünk.

Tegye tehát meg mindenki a kötelességét kettőzött lelkesedéssel és buzgalommal.

A miniszter engedélyezte a Vasuti Munkások Orsz. Szövetségét!

Minden a Vasuti munkások szövetségére vonatkozó levél és küldemény a *Vasuti munkások országos szervező-bizottsága*, Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz. alá címzendő. Az *adakozásokat*, ha a beküldőknek nincs ellene kifogásuk, a Magyar Vasutasban nyilvánosan nyugtázzuk.

Nehogy pedig megtévesztésnek essek áldozatul, figyelmeztetünk benneteket, hogy csak azok a levelek és nyomtatványok az igaziak, amelyeken a *Vasuti munkások országos szervező-bizottságának* vagy a *Magyar Vasutas-nak* a bélyegzője rajta van.

Testvérek! Szabad az ut, vállvetve küzdjünk a szebb és jobb jövőért!

Éljen a Vasuti Munkások Országos Szövetsége!

Testvéri üdvözléssel

az országos szervező-bizottság.

A vasuti munkások bizalmiférfiainak országos értekezlete.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

FARKAS Izor: A vasuti munkások országos szervező-bizottsága nevében üdvözlö a II. országos bizalmiférfi-értekezletet. Bejelenti, hogy képviselve van *Temesvár, Szolnok, Kaposvár, Érsekújvár, Debrecen, Zágráb, Miskolc, Kolozsvár, Szombathely, Pécs, Hatvan és Budapest* különféle szolgálati ágai; a fővárosból majdnem minden műhely, fűtőház, szertár stb. képviselve van. A szervező-bizottság nevében elnököl *Cservenka Miklós* (Budapest), *Szeitz Lajos* (Pécs) és *Világi Antal* (Gödöllői osztálymérnökség), jegyzőül *Bogárdi Józsefet* (Budapest, fűtőház), *Vanicek Győzöt* (Zágráb) és *Bencze Istvánt* (Debrecen) ajánlja. Bejelenti végül, hogy a horvát vasutasok lapja elküldte a mai országos értekezletre a megbízottját.

CSERVENKA megköszöni a bizalmat és bejelenti a napirendet: 1. Állásfoglalás a kereskedelmi miniszter rendeletéhez. 2. A szövetség ügye. 3. Szervezeti ügyek és a sajtó. 4. Különfélék.

Az első pont előadója

KISS Miklós (Budapest k. p. u.) munkástársunk volt. — Mikor most értekezletre összejöttünk — ugymond — kötelességünk, hogy mindazokat a dolgokat, melyek bennünket érdekelnek, alaposan megvitassuk. A vasuti munkások emlékiratot nyújtottak be a kereskedelmi miniszterhez, amelyben a vasuti munkások olyanokat kértek, amihez teljesen jogosultak. Addig nem kaptunk semmit, mert nem volt az a kapocs, ami összetartott volna bennünket és nem volt meg bennünk az a szókimondó határozottság, amely olyannyira szükséges.

Az általános kívánságok között a *heti szünetnapot* is kértük. Nem tudom: mindenütt ugy van-e, mint a fővárosban, de itt vannak egyes műhelyek, ahol szigorúan betartják a vasárnapi munkaszünetet (Fölkiáltások: Ha nincs munka), de van hely, ahol egyáltalában nincs szünetnap. (Ugy van!) Azt értük el emlékiratunkkal, hogy ha munka nincsen, megvan a vasárnapi szünet, de ahol van munka, most is egész esztendőben egyetlenegy szabadnapot sem kaphatunk. Ebből kifolyólag ki kell jelentenünk, hogy *legyen a szünetnap a Máv. minden munkásának rendelkezésére bocsátva*. (Helyeslés.) Az *évi szabadságra* vonatkozólag a szolgálati rendtartás 35. §-a hivatkozik arra, hogy minden egyes vasuti munkásnak 8 napig terjedhető szabadságot engedélyezhet a főnökség. Ugy állunk azonban, hogy adnak akár kéthónapnyi szabadságot is, de nem térítik meg. A főnökség azt válaszolja, hogy a rendeletet

tudja ő is, de az utasításokat még nem kapta meg. Hát miért nem utasítja a miniszterium azt az igazgatóságot, hogy a rendeletnek érvényt is szerezzen? (Ugy van!) Hát ha adnak valamit, adják azt úgy, hogy értelme is legyen, ne csak papirosan.

Az *egészségügyi szabályokra* vonatkozólag ugyan jól tudjuk, hogy gyönyörű rendszer volt eddig; de egyes műhelyekben már kezdődik az alakítás. Megigérték a mosdóhelyiséget, de csak azok fogják kapni, akiknek legkevésbé van rá szükségük. Mi ezt *minden egyes munkás részére követeljük*. Vannak műhelyek, ahol sárban, hóban, fagyban kell dolgozni (Ugy van!); követeljük, hogy a műhelyeket rendezzék úgy be, hogy minden munkásnak az egészsége szem előtt legyen tartva. (Helyeslés.) — Ami a *bánásmódot* illeti, nohát ebben igazán nagyot haladtunk; annyira haladtunk, hogy vannak egyes alkalmazottai a Máv.-nak, akik nem panaszkodhatnak, de vannak olyanok is, akikre ki van mondva, hogy ezeknek bűnhődniük kell azért, mert 40,000 ember érdekében tett valamit. Még ha hivatalos ügyben van is eljárni valójuk, még akkor is hiába hivatkoznak a rendeletre, hatha még privátügyben van dolguk!

A *balesetbiztosítás* ügyében úgy intézkedtek, hogy ezt nem a Máv. rendezte be, hanem két balesetbiztosító társaság kapott megbízatást és az illetékeket a Máv. hivatalból levonhatja. Nem ilyenre van nekünk szükségünk. (Ugy van!) Mi határozottan követeljük, hogy a *balesetbiztosítás ügye törvényhozásilag legyen rendezve*. — A *nyugbérpénztárra* vonatkozólag is beterveztettük módosító kérelmünket, hogy t. i. ne legyen az a visszas állapot, hogy az egyik tag 30, a másik 40 évre legyen kényszerítve nyugbérpénztári tagnak lenni.

A *fegyelmi bíróságok* dolgában a kereskedelemügyi miniszter olyan álláspontra helyezkedett — éppen a mi követelésünk alapján — amit elismeréssel kell fogadnunk; azonban, hogy ezek a fegyelmi bíróságok mikor kezdenek el működni, azt megint nem tudjuk. Mindenesetre üdvös dolog és büszkeséggel mutathatunk rá, hogy nemcsak Magyarországon, de a közeli külföldön sincsenek ilyen fegyelmi bíróságok. A felállítást persze mindenütt erősen sürgetnünk kell. (Helyeslés.)

A kereskedelmi miniszter ur intézkedéseit részben tehát örömmel és hálával fogadjuk. De törekedni fogunk ujult, fokozottabb erővel tökéletesebb és eredményesebb rendelkezéseket elérni; törekedni fogunk, hogy mindama követelésünk, amihez föltétlenül jogunk van, minél hamarabb dűlőre jusson. Itt van pl. a véglegesítés; követeljük, hogy véglegesítsenek bennünket évi fizetéssel. (Zajos helyeslés.) Annak idején megfelelő módon követelni fogjuk a *nyolcórás* munkaidőt is, de határozottan követeljük most azt, hogy évi fizetéssel lássanak el bennünket, majd annak idején a parlamentet erre tölszólítjuk. (Éljenzés.)

A napirend első pontjához határozati javaslatot nyújtok be.

Felkérem önöket, hogy szóljanak hozzá, hogy így alaposan letárgyalhassuk. (Éljenzés.)

PADOS Viktor (Kaposvár): Ha nem csálodom: valamit kihagyott az előadó az előterjesztéséből. Ez a *szabadjegy* ügye. Erre vonatkozólag is tett valami ígéretet a miniszter ur, de egyebet nem is kaptunk, minthogy a szabadjegyre jogosultság nem öt évnél, hanem három évnél kezdődik, ami az idősebb munkásokra nézve semmit sem jelent. (Ugy van!) A szabadjegyre vonatkozó kérelmünket kérem újból bevinni az új előterjesztésünkbe. (Helyeslés.)

SZEITZ Lajos (Pécs): Nekem a *nyolc napi szabadságra* nézve van megjegyzésem. A 35. § utolsó bekezdése bizonyos korlátozást foglal magában. Ezt módosítani kell, mert

erre a főnökség alkalomadtán hivatkozhatik, amint hivatkozik is. (Helyeslés.)

HALBROHR Mór (Budapest, keleti p. u. műszaki kocsihivatal): Nagy reményeket fűztünk a miniszterhez intézett emlékiratunkhoz. Kértük ebben többek között, hogy azoknak a munkástársainknak, akik 40 évi nyugbérfizetéssel vannak megterhelve, ez a kötelezettségük 25 évre szállíttassék le. Erre a miniszter ur nem adott választ. És ha jobban megnézzük ezt a választ, elmondhatjuk, hogy nincs ebben más, csak elvi kijelentés és ígéret. A vasárnapi munkaszünetet nem kaptuk meg; a vasárnapi munkánál idáig 10 órát kaptunk, most csak 8 óra lesz elszámolva. Nézzük tovább a bánásmódot és a bírságot. Nálunk kihallgatás nélkül bírságot adják meg a munkásokat és ezek csak akkor tudják meg a dolgot, mikor a büntetést ki mondják. (Gyalázat!) Itt vannak a gáztöltők, akik 24 órai munkát csinálnak és csak 20 órát fizetnek nekik. A kocsitisztítók részére, akik minden betegség csiráját magukba szívják és a lámpakezelők részére fizetésemelést kértünk, mert a husdrágaság, a lakbéremelés mellett szinte bűvészet a fővárosban való megélés, — nem kaptunk semmit. Felkérem az országos bizalmiférfi értekezletet, hogy utasítsa a szervező-bizottságot, hogy ezeknek a kisebb fizetésű munkásoknak napibére emelésére vonatkozó követeléseket a miniszterhez juttatandó emlékiratba foglalja. (Helyeslés.)

LOVAS János (Bpest, északi főműhely): A szabadságidő dolgában elkövetett visszásságokról beszél. Egyesek kapnak szabadságot és díjazás is őket, mások szintén kapnának szabadságot, de díjazás nélkül. Nem is a minisztert hibáztatom, hanem azokat, akik hivatva volnának a végrehajtásra. A vasárnapi munkaszünet dolgában is sok a visszaélés. Vasárnap a csoportvezetők mennek be. Felének egész napot, másik felének fél napot fizetnek; de ha 8 órakor jönnek be, már 9-kor haza is mennek. Ők ezt a fizetést mint kegydíjat kapják, mert ők a hajcsárjai a munkásoknak. (Ugy van!)

KISS Lajos (Szolnok): Nálunk állítólag roppant kevés a munka. Ez ürügy arra, hogy egyes munkásokat 3 órán át sétáltassanak, de azért a kegyencek rendesen dolgoznak. Kötelességünk legyen kivívni azt, hogy a munkaidő egyforma legyen és utasíttassanak a műhelyfőnökök, hogy egyenlően dolgoztassanak. A szabadjegyre vonatkozólag azt mondta a miniszter, hogy aki 3 éve dolgozott már, az kaphat. Nálunk hol avval utasítják vissza az embert, hogy a rendelet csak jövő év szeptemberében lép életbe, vagy kereken kimondják, hogy ennek vagy annak nem adnak. (Gyalázat!)

BENCZE István (Debrecen): Debrecenben is úgy van, mint másutt. Egyesek mehetnek szabadságra fizetés mellett, mások nem. A műhelyfőnök megbüntetett azért, mert a *Magyar Vasutasra* gyűjtöttem. (Gyalázat!) Neki azonban szabad gyűjteni. A mosdó már másfél éve ott van, de még mindig nincs felállítva. Arra kérem a bizalmiférfi munkástársakat, hogy dolgozzunk erősen, egy szívvel-lélekkel, bátran, erősen, a gyengeket, a tanulatlanokat buzdítsuk, hogy utódaink ne mondhasák ránk, amit mi mondunk az öregekre, hogy a vasutas munkások, az összesség ügyét nem vitték semmielőre. Csakis erős munkával érünk el sikert. (Éljenzés.)

KÖLLER József (Budapest, főműhely): Nekem csak egy megjegyzésem van; az, hogy a panaszok alkalmával a főlebbvalók nem hallgatják meg a munkásokat, hanem csak úgy ítélnék.

HALBROHR Mór: A miniszteri válasz azt mondja, hogy a szabadság különösen a jóviseletű, «szorgalmas» munkásoknak kijár. Nagyon féltő, hogy így csak a talpnyalók, a

kegyencek részesülnek ebben. Az újólag benyújtandó emlékiratban követelnünk kell ezt minden vasutas munkás számára. Követelnünk kell továbbá a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag, hogy legalább minden két hétben kapjon mindenki szünetnapot, ami fizetve legyen. (Helyeslés.)

MAGYAR Antal (Érsekújvár): Az ottani viszonyokról emlékezik meg. A fűtőházban 10—12 órát dolgoznak és 2 óráért általában nem kapnak semmit, úgy hogy havi keresetük 24—26 forint. A kimosóknak 1 forint napibérük van és a munkájuk olyan, hogy — nem lévén vízmentes ruhájuk — télen megfagy rajtuk a ruha. A géplakatosok 1 forint 10 krajcár napibérrel vannak alkalmazva, amihez 25 krajcár pótlék járul. Megesik, hogy éjjel kihívják őket munkához, de ha ezt nem kell elvégezni, akkor hazaküldik és ezért nem kárpótolják.

SZOPKA Vilmos (Temesvár) a bánásmódról szól. Egy alkalommal, mikor a raktári főnök a névsort olvasta, egy munkás a neve olvasásakor nem volt jelen. Még be se vették a felolvasást, már megérkezett ez a munkás. Jelentkezett a főnöknel mindjárt, de ez sétálni küldte. Mikor a munkástársunk már kérőre vette a dolgot, — mert nagy csapás az, ha egy napi keresetét elveszti — a főnök elkezdett vele gorombáskodni. Mikor a főnök a munkástársunk kérésére avval felelt, hogy meglökte a lábával (Gyalázat), munkástársunkat is elfutotta a méreg és visszaütötte. *(Felkiáltások: Jól tette!)* Persze, hogy mindjárt elbocsátották. Mi értettük munkástársunk eljárását, mert mi tudjuk, hogy hogyan bánnak velünk. Mikor mi, bizalmiférjak összeültünk, hogy megbeszéljük a teerdőket, beléptek hozzánk a raktári munkások azzal, hogy *már nem bírják tovább, hogy sztrájkba lépnek*. Mi lebeszéltük őket erről, mert nem erősek, mert elbukhatnak. Hét órától hatig kellene dolgozniok, de voltaképpen héttől 10-ig, 11-ig dolgoztak. (Gyalázat!) Most karácsony és a vásár előtt éjjel 12 órakor is mennek néha haza és nem kapnak mást, csak a napszámot. Nagyon el voltak keseredve és szombaton este otthagyták a munkát. Most avval tromfolták le őket, hogy a főnök kijelentette, hogy héttől hétig kell dolgozniok és kapni fogják a rendes napszámot. — Mindig keresnek okot a büntetésre; azt mondják, hogy fegyelmeknek kell lenni. Hát legyen is fegyelem, de a munkásokon való tiporást nem engedjük meg. (Ugy van!)

HULLA Pál (Bpest., nyugoti p. u., pályafőntartás) a tisztaság kérdését teszi szóvá. A laktanyák piszkosak; a munkások fapriccsen fekszenek, amely tele van féreggel. Nálunk is, elküldik sétálni azt, aki a felolvasás alkalmával csak egy félperccel is késik. Kéri a szervező-bizottságot, hogy az időleges szabadjegy ügyét rendezzék.

VILÁGI Antal (gödöllői o. m.) a pályafőntartás ipari munkásai nevében szólal föl. A miniszterhez fölterjesztett kérelmünkben elöadtuk, hogy az ipari munkások helyzete nehezebb, mint a műhelyi munkásoké. Helyzetünk javítása érdekében mégsem történt semmi; még az ígéretésnél tovább mindig nem mentek. Ha ad a miniszter rendeletet, adjon olyat, amely alól nincsen kibuvó, (Helyeslés), mert így minden csak a főnökség jóakarától függ. Egy forint husz krajcárnál kezdődik a munkabér, de két forintnál magasabbra soha nem emelkedik.

CSOMOR Gyula (Debrecen): «A Polgár» című napilap tegnapi számában megjelent egy cikk, melyben igen erősen támadják szervezeliünket és főleg annak vezetőjét Farkas Izort (Fölkiáltások: Éljen Farkas!) Fölolvassa a közleményt és visszautasítja a támadásokat és rágalmatokat és rámutat arra, hogy ez csak Breue.ék részéről származhatott (Le velük!) Indítványozza, hogy az értekezlet szavazzon köszönetet és bizalmat

Farkasnak és a szervező-bizottságnak és az ügyek vitelével tovább is bizza meg. (Eljenzés.)

Az ELNÖK kijelenti, hogy az indítványt a napirend első pontjának keretében nem szavaztathatja le. Most folytassák az első pont tárgyalását, ilyen természetű ügyekre csak a negyedik pont keretében térhetnek rá.

STIER Antal (Istvánbeli főműhely): Nálunk nagyon szépen vannak szervezve a munkások, mind előfizetője a Magyar Vasutasnak; a főlebbvalók azonban mindig azon vannak, hogy az egyetértést megzavarják, hogy mi munkások veszekedjünk egymással. Ezt az akkordmunkával igyekeznek elérni. Tiltakoznunk kell az akkordmunka igazságtalanságai ellen és követeljük, hogy hozzák be a kinevezést. (Helyeslés.)

PADOS Viktor: Minthogy a határozati javaslatához alig hallottunk hozzászólást, amennyiben csupán helyiérdekű dolgokat hoztak föl, indítványozza, hogy térjenek rá a napirendre. (Helyeslés.)

STIEDER Sándor (Istvánbeli főműhely): A gyermekeket megillető szabadjegyeket eddig csak nagy utánjárással kaptuk meg és akkor is, ha újévkor lejár ez, megint újra kell kérvényezni és költségeskedni. Ennek a kérdésnek a rendezését sürgeti.

KISS Miklós előadó: Az itt elhangzottakat fontolóra véve kinyilatkoztathatjuk, hogy sok dolog van, amit meg kell hányni-vetni, amit el kell intézni. De olyan nehéz kérdések vannak itt, amelyek fölött nem lehet csak úgy keresztülsiklani. A szabadjegyre vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy nagyon szigorú szabályzat van arra nézve, hogy minden év december végén le kell járni a szabadjegynek. Tehát az ezen való gyökeres változást a többi dologgal kapcsolatban kell elintéznünk.

Indítványozom, hogy az országos bizalmiféle értekezlet utasítsa az országos szervező-bizottságot arra, hogy az itt elhangzottakat, valamint mindazokat a kérdéseket, amelyeket nem kedvezően intéztek el, újból hányjacsse meg és tanulmányozza át, egy új emlékiratot készítsen és azt tárgyalás végett terjessze a legközelebbi kongresszus elé. (Helyeslés.)

OPRIZSÁN Zsigmond (Érsekújvár) indítványozza, hogy az országos szervező-bizottságnak bátor munkájáért szavazzon az értekezlet elismerést. (Helyeslés és éljenzés.)

A következő határozati javaslatot és az előadó indítványát az értekezlet elfogadta:

Az országos értekezlet a vasuti munkásoknak a kereskedelmi miniszter urhoz felterjesztett emlékiratára rendelet alakjában adott válaszát Vörös László kereskedelmi miniszter urnak örömmel és hálával fogadja.

Különös jól eső hatással volt az államvasuti munkásságra az a körülmény, hogy míg eddigelé kívánságaink még válaszra sem találtak, addig Vörös László kereskedelmi miniszter ur emlékiratunkat soron kívüli gyorsasággal intézte el.

Anélkül, hogy ezen határozatban a miniszter ur rendeletének részletezésébe bocsájtkoznánk, elismeréssel kell kijelentenünk, hogy amit a rendelet a vasuti munkások egészségügyére, egyéni szabadságára, a velünk való bánásmódról, továbbá a nyugbérpénztárra és az évi szabadságra vonatkozólag, főként pedig a fegyelmi bíróságokra vonatkozólag tartalmaz, a miniszter urnak velünk szemben tanusított jóakaratóról és szociálpolitikai helyes érzékéről tesz tanusítást.

A rendeletnek e fejezetek alá tartozó intézkedései sok becses reformot, eddigi visz-

szátságok megszüntetését és főleg a fegyelmi bíróság megalkotása fölötté értékes vívmányt jelent, feltéve természetesen, hogy a rendelet végrehajtása a miniszter ur intencióinak megfelelő és lelkiismeretes lesz.

Kötelességünk rámutatni az emlékiratunkban foglalt azon kívánságokra is, amelyek vagy hézagosan vagy egyáltalában nem nyertek kielégítést. Mindenekelőtt a véglegesítés, a munkaidő és munkabérek szabályozása, a kötelező heti szünetnap általános elrendelése és a szövetség megalakításának jóváhagyása. Ez utóbbira, a szövetségre nézve e helyen is kijelenti az országos értekezlet — bár a napirend egy másik pontjánál tárgyalja bővebben ezt a kérdést, — hogy az a szervezet, amelyet a vasutasok országos szövetsége címén alapítottak, nem felel meg a vasuti munkásság kívánságainak. Annak alapszabályai teljesen figyelmen kívül hagyták azt az alapszabály-tervezetet, amelyet több mint másfél évvel előtt a kormányhoz felterjesztettünk, az a szövetség tehát nemcsak alapszabályainál fogva, hanem főként a munkások ellen irányuló tendenciájánál fogva nem képviselheti a vasuti munkások érdekeit és abba a vasuti munkások óriási többsége nem lép be. Ez okból teljes egészében fennáll az a kívánságunk, hogy hasonlóan a mozdonyvezetőkhez, megalakíthassuk mi is a vasuti munkások országos szövetségét.

Rá kell térnünk az emlékiratunkban foglalt azon fontos és életbevágó kívánságokra, mint a kötelező baleset-biztosítás, a betegsegélyezés reformja, a munkásválasztmányok alakítása, amelyekre nézve a kereskedelmi miniszter ur messze terjedő és jóakaró ígéretet tett ugyan, de az ígéreteinél tovább nem mehet, mert ezeknek az ügyeknek az elintézése a törvényhozás hatáskörébe tartozik és a törvényhozás normális működése most szünetel. Hálával fogadjuk a miniszter ur ígéreteit és bizunk benne, hogy annak idején teljes mértékben meg is valósulnak kívánságaink és miután a kívánt és megígért reformok megvalósítása a vasuti munkásság legfontosabb és legéletbevágóbb érdekeit van hivatva kielégíteni, reméljük, hogy a törvényhozás sürgősen visszatér a normális működés terére.

II. pont.

ELNÖK: Következik a napirend II. pontja. A szövetség ügye. Előadó:

FELLNER Béla: A másfél év előtt lefolyt sztrájk a vasuti munkásokat is gondolkodásra készítette; akkor alapszabályokat is csináltak, hogy ők is, mint szövetség szervezkedhesse. Az akkori minisztérium ezeket az alapszabályokat sutbadobta. Beadtuk ezelőtt másfél évvel és vártunk rá, de eddig nem jött felelet. Közben miniszterválság is volt és jött egy olyan miniszter, akinek szociálpolitikai tudása is van, aki belátta, hogy a munkások kérését teljesen figyelmen kívül hagyni nem lehet. Bebizonyították erejüket a munkások a Konzum-közgyűlésen, amikor a vasuti munkások törvényesen elismert szervezet nélkül olyan összetartók voltak és olyan győzelmet arattak. Vörös László kiadott egy bizalmas rendeletet, hogy a Vasutasok Országos Szövetségének érdekében szervezzenek; de ezt nem nekünk, az illetékes fórumnak adta ki, hanem bizonyos stréberek kezébe, akikről tudta, hogy meg fogják csinálni, hanem ebben nem lesz köszönet. A vasuti munkások megkérdezése nélkül megcsinált szövetség alapszabályai olyanok, hogy arra a vasuti

munkások semmiféle befolyással ne legyenek. A végrehajtó- vagy intéző-bizottságba 24 hivatnokkal szemben a legjobb esetben csak 6 munkás állhat szemben, pedig a vasuti munkásság az összes vasuti alkalmazottaknak felét teszik ki. Tisztán látjuk, hogy ez a «szövetség» a «céljainak» semmi körülmények között sem felelhet meg. Régi dolog, hogy a munkásság ügyeivel nálunk senki sem törődik, hacsak a munkásság maga nem. Azok vannak ott együtt, akik mindig a munkásság jóbarátainak tüntették föl magukat, voltaképpen pedig nem egyebek, mint az igazgatóság szolgálói és annak a szájaíze szerint, annak a szubvenciójával ültették össze a szövetségüket. Az alapszabályok úgy vannak összeszerkesztve, hogy nemcsak az intéző-bizottságban nem nyerhetnek befolyást a munkások, hanem az országos értekezleten sem. Világos, hogy nekünk ebbe a szövetségbe abszolút semmi keresnivalónk nincsen (Ugy van!), nekünk ahhoz kell ragaszkodnunk, amit másfél évvel ezelőtt benyújtottunk, ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a minisztérium nekünk is adja meg azt a jogot, hogy szervezkedhessünk. Ha szétmennek az országban, világosítsák föl munkástársainkat arról, hogy mit akarnak Turtsányiék és Breuerék, hogy ezt a régi, szép összetartásunkat meg akarják bontani. (Le velük!) Bár a mai zavaros politikai helyzetet is fölakarták használni, mégis kudarcot vallottak. Határozottan elítélendőnek kell tartanunk, hogy mégis akadt egy-két ember: Fújt (Pfúj!), Reich, Zigány, Oszváth (Le velük!), akik a szervezet ellen küzdenek. Avval dicsekszenek, hogy résztvettek a vasuti munkásság szervezésének megalkotásában. Lehet, de mikor látták, hogy ez nem üres komédiázás akar lenni, hogy itt dolgozni, tenni is kell, félreállottak. Az én meggyőződésem az, hogy ezt a munkát szervezetünk ellen fölülről készítették. Belátták, hogy fölülről nem lehet szétrobbantani a szervezetünket, hát most alulról próbálják. (Fölkiallítások: Nem engedjük! Le velük!) A Magyar Vasutas eléggé kifejtette, hogy mi vezet ezeket az embereket. Ha ezek tisztességesek lettek volna, kötelességük lett volna a szervezet tagjaivá lenni; ha aztán nem tetszett volna nekik valami, a szervezetben belül iparkodtak volna javítani. (Ugy van!)

A szervező-bizottság nevében a szövetségre vonatkozólag határozati javaslatot terjeszt elő.

SZEITZ Lajos (Pécs): Előre is kijelentem, hogy csakis olyanokat fogok mondani, amivel megbíztak. Mikor az a szövetség működni kezdett, a mi műhelyfőnökünk korrektül járt el. Fölhívta a bizalmi-férfiakat és megmondta, hogy tanulmányozzák át a dolgot és amennyiben megfelel, írják alá. A pécsi munkások mind szervezve vannak és kijelentették, hogy ebben a tárgyban még értekezletet sem kell tartani. Valami Hőke nevű ur járt nálunk Zágrábból és iparkodott ragokat gyűjteni. Ő ki is jelentette, hogy azért jár a nyakunkra, mert a zágrábiak is meg a kaposváriak is kijelentették, hogy addig nem írják alá az íveket, míg a pécsiek alá nem írták. (Éljenzés.) Ő fölvetette azt az eszmét, hogy nem lehetséges-e békét kötni valami alapszabálymódosítással, hogy ti. i. a vezetőségben egyenlően lennének a munkások a kinevezettekkel, hogy ti. i. egy szövetségben lennének, amely erős volna. Ha nem lehet — hát nem lehet. Kérem a bizalmi-férfiakat, hogy akármerre járnak is ezek az urak, bánjanak el velük méltóképpen. A pécsi műhelyben nem ülnek föl nekik a munkások. (Éljenzés.)

KISS Miklós: Ezelőtt másfél esztendővel benyújtottuk az alapszabályokat. Az alapszabályokat leküldtük a Máv. igazgatósághoz, ahol Turtsányiék vették boncolókés alá. A munkások egyikét-másikát is oda akarták csalni; de ez nem sikerült. Természetes, hogy a *munkaadómmal* nem tárgyalhatok olyan alapszabályról, amelynek keretében én *magamnak* akarok biztosítani valamit. Maguk

a hivatalnokok utálatával fordulnak el attól a szövetségtől. Egy bizonyos klikk osztályuralmat akart abban a szövetségben. Fel kell hívunk az önök figyelmét arra, hogy nekünk semminemű paktumba belemennünk nem szabad (Ugy van!), *nekünk a mienkhez kell határozottan ragaszkodnunk*, (Ugy van! Éljenzés.) és kérem önöket, hogy menjenek el a miniszterhez és kérjék, követeljék, hogy az alapszabályokat szentesítse. (Helyeslés.) És nem is fogunk addig nyugodni, míg az alapszabályok jóváhagyással a kezünkben nem lesznek (Éljenzés. Taps.)

PADOS Viktor: A zágrábi vigéc dolgairól kell megemlékeznie. (Halljuk!) Vele szemben a mi főnökünk is nagyon derekasan viselkedett. Azt mondta annak az urnak, hogy mivel tudja, hogy a munkások nem akarnak a szövetségbe belépni, hogy megtiltja neki, hogy a műhely területére belépjen. (Éljenzés.) Intem munkástársaimat, hogy óvakodjanak ezektől az emberektől. Nekünk is azt mondták, hogy Pécs és Zágráb már mind megvan; de mi mégse mentünk bele, azt mondván, hogy itt van még a központ, ahonnan elvárjuk az utasításokat. (Éljenzés.) Akkor elment ez az ur és azóta nem is mutatkozott.

BENCZE István (Debrecen): Nálunk is járt, de itt is megjárta. Mi közülünk egyetlenegy tagja sincs annak a szövetségnek. Kérem a bizalmi-férfiakat, hogy mindenfelé vigyázzanak és különösen a gyengébb elemeket tartsák vissza a belépéstől.

GARAI Ármin (Bpest): A reform-párt kezletkezését a központból mondhatom el. A Konzumban u. i. összekoccant Sarlay és Turtsányi. Sarlay a munkásokat akarta fölhasználni; „keményöklű” emberek kellenek nekik, mert ők «reformot» akarnak csinálni. (Nagy derűltség.) Turtsányi nagyon jól tudta, hogy milyenek a mi alapszabályaink. De ez nem tetszett neki, mert nem kell neki az igazi demokratikus alap, mert ő itt nem uralkodhatna. Talán tudják önök, hogy őt beválasztották a Konzum jegyzői tisztségébe, mert ahol pénzről van szó, ott ő elől van. Egyszerre csak észrevették, hogy nincs jegyző. Mikor Kiss meginterpellálta, hogy voltaképpen akar-e jegyző lenni, akkor azt felelte, hogy ő már befejezte a funkcióját a szövetségben és ezután fog itt dolgozni. (Gyalázat!) Mi köteleztük, hogy legalább két órán át köteles a szervezetben dolgozni. Ha eddig is, erősen, kitartóan dolgoztunk, most százszor olyan erővel kell dolgoznunk. (Éljenzés.) Mi a mozgalmunkat nemcsak magunkért, hanem a közért indítottuk meg, a közért dolgozunk és meg fogjuk mutatni, hogy a közért folytatott tisztességes munkánk győzni is fog. (Éljenzés. Taps.)

A napirendnek ehhez a pontjához benyújtott következő határozati javaslatot az értekezlet elfogadta:

A vasuti munkások országos értekezlete kijelenti:

A vasuti munkások által 1½ évvel ezelőtt beterjesztett szövetségi alapszabálytervezet eddigelé elintéztést nem nyert. A kereskedelmi miniszter ur engedélyezte ugyan a «Magyar Vasutasok Országos Szövetsége» alakítását, amelynek előkészítő-bizottsága elé utalta az általunk beterjesztett alapszabálytervezetet is figyelembevétel végett. Az a szövetség azonban a következő okokból nem felel meg az általunk kitűzött célnak:

1. A szövetség alapszabálya nem demokratikus.
2. A szövetség alapszabálya nem gondoskodik kellőképpen a vasuti munkásság érdekeinek képviseletéről.
3. Annak a szövetségnek alapszabályait szándékosan, tendenciózusan úgy készítették az alapítók, hogy vezetésében és irányítá-

sában a vasuti munkások befolyása a legcsekélyebb mértékre szállíttassék le.

4. Akik azt a szövetséget alapították, szervezik és kétségtelenül vezetni is fogják, azok teljesen eljátszották a vasuti munkások óriási többségének bizalmát és a velők szemben táplált bizalmatlanság természetesen átjárul a szövetségre is.

5. A kereskedelmi miniszter ur utasításával ellentétben, annak a szövetségnek az alapszabályaiba az előkészítők egyetlenegy pontját sem vették fel az általunk beterjesztett alapszabálytervezetnek, a legkevésbé pedig a mi alapszabálytervezetünk szellemét.

6. Az a kísérlet, hogy a vasuti alkalmazottak összes szolgálati ágai egy szervezetben egyesüljenek, a mozdonyvezetők szövetségének megalkotásával lehetetlenné vált.

7. Végül a vasuti alkalmazottak között fennálló társadalmi viszonyok közepette teljesen lehetetlen és kizárt az, hogy a főhivatalnokokkal és hivatalnokokkal egy testületben lehessenek, azonkívül ott a vasuti munkások nyíltan és szabadon mond hassanak véleményt és képviselhesék érdekeiket, tehát abban a szövetségben folytonos összeköttetésekre kerülne a sor, amelyeknél mindig a munkások huznák a rövidebbet.

Ez okok arra késztetik az országos értekezletet, hogy határozottan kijelentse, hogy Turtsányi Pál és Breuer Ferenc hivatalnokok által szervezett és vezetett országos szövetséget a vasuti munkások érdekeinek képviseletére alkalmatlanok nem tartja és erélyesen figyelmezteti az ország vasuti munkásait, hogy abba tagul be ne lépjenek.

Miután azonban érdekeik megvédésére szövetség alakítását feltétlenül szükségesnek tartják a vasuti munkások, miután továbbá Vörös László kereskedelmi miniszter ur a munkásszervezetek azon elvét, hogy az azonos és rokonszakták munkásait egységes szervezetbe tömörítsék és közös érdekeik szolgálatára egyesítsék, helyesnek ismerte el, kimondja az országos értekezlet, hogy sürgősen meg kell alakítani a «Vasuti Munkások Országos Szövetségét» és megbizzza az országos szervező-bizottságot a szükséges lépések haladéktalan megtételével.

FARKAS Izor egynehány módosítást ajánl magában az alapszabálytervezetben. Annak idején a Tattersallban nyilvános gyűlés elfogadott egy tervezetet, amelyet benyújtottuk; később meg is sürgettük. Most csináltak egy szövetséget, de mi elhatároztuk, hogy ebbe nem lépünk be. Minthogy kisajátították a szövetségünk nevét, meg kell azt változtatnunk. Ajánlom, hogy a szövetség neve *Vasuti Munkások Országos Szövetsége* legyen.

Be kell vennünk továbbá az alapszabálytervezetbe, hogy a szövetség munkaköre kiterjed *Horvátország* területére is. Be kell vennünk a *munkaközvetítést* is a célok közé, hogy ti. i. a vasut szolgálatából kilépett tagok számára a munkaközvetítést rokon szakszervezetek révén eszközölnie kell a szövetségnek. (Helyeslés.) — Végül még egy udvariassági aktust kell elintézni, noha tudom, hogy ellenségeink támadni fognak érte bennünket. Indítványozom, hogy azok a vidéki küldöttek, akik a holnapi délelőtti folyamán még itt maradnak, a szervező bizottsággal járuljanak a kereskedelmi miniszterhez és a jóváhagyásra újból kérjék meg. (Helyeslés.)

SZEITZ Lajos aggodalmát fejezi ki az iránt, vajjon az *altiszt* nem fog-e idegenkedni a vasuti *munkások* szövetségétől, ha az nem terjed ki rá, ha nem tartozhatik ide. (Egy hang: Amennyiben nem is tartozhat

ide!) Akkor rendben van, akkor csak a vasuti munkások szövetsége lesz ez.

FARKAS: Nem a cimben, hanem magukban az alapszabályokban benn van, hogy az altisztek és általában az alkalmazottak is tagjai lehetnek a szövetségnek.

A módosításokat és az indítványt elfogadta az értekezlet.

III. pont.

Következik a harmadik pont: *Szervezeti ügyek, sajtó.* Előadó:

PÁSZTY Károly (Budapest, keleti p. u. kocsiműhely): Nagy küzdelem előtt állunk és erőnket egyesíteniünk kell. Harcunkhoz föltétlenül szükséges a sajtó. Egyetlenegy küzdelem nem létezik, amit a sajtó nélkül meg lehetne vívni. Kétféle sajtót különböztethetünk meg. Az egyik köztulajdon képez, a közjónak kíván szolgálni és minden dolgáról hajlandó és tud beszámolni. A köznek fölvilágosítással szolgál és minden anyagi érdek kizárásával a köz céljait akarja ápolni. A másik nem köztulajdon, egyes emberé vagy embereké és a célja a haszon hajhászása, az anyagi érdek istápolása bármilyen uton-módon is. — Voltaképpen három vasutas-lapról beszélhetünk. Az egyik a *Keleti* lapja, a Vasut, amelyről tudjuk, hogy az igazgatóság egyenes szócsöve és az igazgatóság előírása szerint cselekszik. A másik a *Turtsányi-Breuer-féle* (Abcug! Le velük!) lap, mely megindulása idején harsány hangokat hallatott. Mikor ezt a hangot fújták, még megrendszabályozottak voltak a szerkesztői és ellenséges lábon állottak az igazgatósággal. Nemsokára azonban ők is a Keleti módjára kezdtek beszélni, mert a szerkesztőket ismét aktív szolgálatra vették be. — A harmadik lap a *Magyar Vasutas* (Éljenzés.) Ha az előbbiekről nem lehet semmi jót mondani, erről rosszat nem tud senki mondani. (Ugy van!) Ezt a lapot mi mindnyájan irányítjuk; mi alapítottuk meg és mi vagyunk hivatva, hogy az irányát megszabjuk. Először is ott van a lapbizottság; e fölött rendelkezik a szervező-bizottság; e fölött ismét a helyi bizalmiférfiak testülete; végül e fölött önök, az egész ország bizalmiférfiai rendelkeznek. Ennek a lapnak nemcsak mi, hanem még azok is, akik támadják, sok jót köszönhetnek. (Ugy van!)

A *Magyar Vasutasnak* vannak ellenségei is. Miért támadják ezek? Semmi másért, mint hogy a lapnak mondjuk *Farkas* és nem egyikük-másikuk a szerkesztője. Előismerik, hogy a lap sok jót szerzett már a vasutas-munkásságnak. Nekik a lap iránya, a hangja nem tetszik. Az ez ellen való «érvelésüket» nem is lehet komolyan venni. Minden cselekedetükből kilátszik, hogy valami érdek játszik náluk közbe. Az ellen pedig mi erőlyesen tiltakozunk, hogy bármilyen érdek előrenyomuljon a szervezetben. (Ugy van!) — Tudjuk, hogy mi mindent vívott ki számunkra a *Magyar Vasutas*. Kötelességünk e lapot minél jobban terjeszteni és erősíteni és az előfizetők sorába, a szervezetbe behozni a még távolállókat. A *Magyar Vasutas* nemcsak a lapunk, hanem a zászlónk is, amely után megyünk. Jelszavunk mindig, mindenütt az legyen, hogy éljen a mi lapunk, éljen a *Magyar Vasutas*. (Éljenzés.) Beterjeszti a következő *határozati* javaslatot:

Szervezkedésben rejlik az erő. Egyenként kivagyunk téve az elnyomatásnak és a nyomorúságnak. De ha mi, vasuti munkások összetartunk, nemcsak megvédhetjük magunkat az igazságtalanság és a nyomás ellen, de kivivhatunk egy szebb és jobb jövőt is.

Legfontosabb érdeke tehát minden egyes vasuti munkásnak és a vasuti munkások összességének is, hogy összetartsunk, egy szívvel, egy lélekkel küzdjünk a jogért és kenyérért. Kötelessége tehát minden vasuti

munkásnak, hogy a szervezet bátor és kitartó harcosa legyen.

Aki a szervezetet támogatja, az saját magát és az összességet támogatja. Aki a szervezetet károsítja, az az összességnek ellensége és saját magának megrontója.

A szervezetnek legcélszerűbb formája a vasuti munkások országos szövetsége. Amíg azonban a vasuti munkások országos szövetsége meg nem alakul, kötelessége a vasuti munkásoknak a *Magyar Vasutas* című lapunk köré csoportosulni.

A *Magyar Vasutas* eddig is bátran és őszintén védelmezte meg a vasuti munkások érdekeit és ezentul is azt fogja tenni. A *Magyar Vasutas* nem magántulajdon, hanem az összesség tulajdona. Szervezett vasuti munkásnak csak az tekinthető, aki a *Magyar Vasutas*-t járátja és terjeszti.

Az egyes vidéki városokban lakó és a nagyobb műhelyekben dolgozó vasuti munkástársaknak kötelességük *lapbizottságot* választani, melynek hivatása a *Magyar Vasutas* terjesztése és az országos szervező-bizottsággal való összeköttetés fentartása.

Az országos szervező-bizottságnak pedig kötelessége a *Magyar Vasutas* szellemi irányának a megalapítása és az ellenőrökkel együtt a pénzügyi kezelésnek ellenőrzése.

JAEGER Imre: A sajtóval kapcsolatban kell a pénztár álapotáról jelentést tennünk. Ellenségeink pénzről beszélnek, holott mi mindig kimutatjuk pontosan a bevételeket és a kiadásokat. (A pénztárkönyv havi bevétel- és kiadás-tételeit olvassa.)

A szervező-bizottság pénztári jelentése

1905. évi ápr. hó 1-től szept. hó 30-ig.

(1905. évi március 31-ig a Magyar Vasutasban már ki volt mutatva.)

Bevétel	K	f	Kiadás	K	f
Athozat márc.					
hóról	259	33			
Április hóban	733	64	Áprilishóban	923	66
Május »	2293	37	Május »	2043	68
Junius »	1502	18	Junius »	1682	84
Julius »	1566	23	Julius »	1265	51
Aug. »	469	50	Aug. »	761	66
Szept. »	1649	30	Szept. »	1686	53
A bevétel összege	8474	05	A kiadás összege . .	8363	88
A kiadás összege	8363	88			

Maradt készpénz

1905. szept. 31-én 110 17

Budapest, 1905 október 31-én.

Delács,
pénztárnok.

Jaeger Imre, Pászty Károly, Hirschler Ignác,
ellenőrök.

Az országos értekezlet a pénztári kimutatást — a részletes fölolvadás mellőzésével — tudomásul veszi.

STIEDER Sándor: A szerelde eddig egy emberrel volt képviselve. Engem megbíztak, hogy nemzeti irányban képviseljem. Én a magam részéről független ember vagyok. A lap irányával nem vagyok megelégedve; nagyon is egy irányban támad. (Fölkiáltások: Jól teszi!) Előbb meg kellene győződni, hogy igaz-e az, amit támadnak. A folytonos támadással a mi lapunk nem lesz erős. (Nem áll!) gvöngülni fogunk napról-napra. Felkérem a szervező bizottságot a küldőim nevében, hogy ilyen visszás állapotok ne legyenek többé, mert ezek hozták létre azt, hogy két pártra oszlik a vasuti munkásság. (Nagy zaj. Fölkiáltások: Nem igaz! Soha nem volt két párt.)

ELNÖK figyelmezteti az értekezletet, hogy az ellenvéleményt is hallgassák meg.

STIEDER: Lehet mindenkinek más véleménye. Vannak tanult emberek, a nagyságos urak sincsenek egy véleményen. Hát nekünk munkásoknak nem szabad pártokra oszlanunk? (Zajos fölkiáltások: Nem!) Mi azért támogatjuk a lapot, de kívánjuk, hogy irányt változtasson, ne legyen egyoldalú. Engem is támadtak a Magyar Vasutasban. Nem azért szervezkedünk, hogy egymást folytonosan üssük. A magam részéről tiltakozom az ellen, hogy a szervezet ellen dolgozzam volna.

KISS Miklós: Tudom, hol a kutforrása a a széthúzásnak, mert pártraszakadást nem látok. Az istvántelki főműhely IV. osztályának munkásai nem akartak mást, mint *Stieder* és *Reich* Izsó munkástársakat a szervező-bizottságba beküldeni. Ezt erőszakos fellépéssel és követeléssel akarták elérni. Önök tudják, hogy jó egy pár hónapja úgy kellett fogni az embereket, akik az önök érdekében sikraszállottak volna. Mikor arról volt szó, hogy a vasuti munkások érdekében odaálljanak küzdeni, hol voltak ezek? Mert az ellen ultakozom, hogy Reich Izsó a szervezett érdekében valamikor működött volna. Felhívom Stieder munkástársunk figyelmét arra, hogy Reich olyan nyilatkozatot tett, hogy nem nyugszik addig, míg ez vagy az a bizottsági tag benne lesz a bizottságban. Ez határozott támadás a jelenlegi szervező-bizottság ellen. Farkas ellen van kifogásuk ezeknek az embereknek, holott nem Farkas irányítja a lapot, hanem a szervező-bizottság. (Ugy van!) Döntő csatára hívják fel a vasutasokat, (Fölkiáltások: Ott leszünk!) országos gyűlést akarnak tartani. Azért harcolnak olyan ádáz módra ellenünk, mert a szervező-bizottság egyik-másik tagjának az a politikai meggyőződése, ami minden igaz, öntudatos munkásnak a hitvallása. Azok az emberek nem lehetnek mások, mint érdekküfárok. (Ugy van! Taps.)

FARKAS: Annak, hogy a lapban nem mindig az és úgy van megírva, ami és ahogy lennie kellene, annak nem csak mi vagyunk az okai, hanem a munkástársak és a bizalmiférfiak. Ha bejön egy panasz, akkor a bizalmiférfinak kellene megvizsgálnia, hogy mi igaz belőle. Ez rendszerint így is van, de sajnos: nem mindig. Nemcsak nekem, nemcsak a szervező-bizottságnak, hanem — tudom — önöknek is az véleményük és óhajuk, hogy minél kevesebbet kelljen támadni. Arról van szó, hogy milyen irányt kövessen a lap. Önök kimondják határozatilag, hogy ebben az irányban kell tovább is küzdenie. (Ugy van!) Tudjuk, hogy van egy-két más véleményű ember a szervezetben, de ezek ne akarják kényszeríteni a szervezetet, hogy az ő véleményüket kövesse.

Reflektál még a Polgárban ellene megjelent támadásra és az ellene fölhozottakat visszautasítja. Meg van győződve arról, hogy annak Breuer-Barabás a szerzője (Le vele!) Kilátás van arra, — folytatja — hogy az önök öntudatosságát próbára teszik, közledek önökhöz az ujjaszervezettek (Le velük!), a demokraták, Vázsonyi, Mezőfi, Breuer. Önöknek öntudatos munkásoknak kell lenniük, saját fejükkal kell gondolkozniuk. Különösen most kell minden erőnket megfeszíteni és különösen a szövetségért. Vigyék széjjel az itt hallottakat az országba és tegyék meg kötelességüket.

GARAI röviden *Stieder* szavaira reflektál, mely után az

ELNÖK átadja a szót

VANICSEK Győzőnek (Zágráb): Mi zágrábiak figyelemmel kísértük az önök harcát és minden lépésük nagy örömet okozott a munkástársaink között. Mi mindnyájan önökkel tartunk az igazság útján. (Éljenzés.) Szeretettel csüngünk a lapunkon és a horvát la-

pon, amely az önök eszméit viszi át horvát nyelven horvát munkástestvéreinkhez. Mi most kezdjük a munkát ott, ahol a *Magyar Vasutas* megindulása idején volt. Reméljük és örvideni fogunk, ha mi oly sikert tudunk elérni, mint önök. Átadom buzgó fáradásaikért a horvát vasutasok köszönetét és üdvözlését. A legnagyobb sikert kívánom mindnyájuknak. (Eljenzes.)

SZEITZ: A Máv. műhelyekben igen sok nemetajku munkás van, akik a magyar lapot nem értik. Ezeknek talán a Volksstimme járatását ajánljuk és mi úgy tekintjük a dolgot, mintha a Magyar Vasutast járatnák. (Helyeslés.)

ELNÖK fölteszi a kérdést, vajjon helyesli-e az értekezlet a lap irányát?

STIEDER nem így kívánja föltenni a kérdést, hanem hogy helyeslik-e a személyeskedést és támadást.

FARKAS kijelenti, hogy a lap — amennyire lehet — kevésbé fog a lap személyeskedni.

Az értekezlet a lap irányát egyhangulag helyesnek tartja és az ehhez a ponthoz benyújtott határozati javaslatot elfogadta.

Az **ELNÖK** az országos bizalmiférfiértekezletet d. u. 1/3-kor bezárja.

SZEMLE.

BELFÖLD.

Megkaptuk a szövetséget. Az országos bizalmiférfi-értekezlet határozatának megfelelően, hétfőn, e hó 6-án délelőtt husztagu küldöttsége a bizalmiférfiaknak járt **Vörös László** kereskedelmi miniszternél, hogy a *Vasuti munkások országos szövetségének* megalakítását engedélyezze. A küldöttségben részt vettek Debrecen, Érsekújvár, Szolnok, Szombathely, Pécs és Miskolc vasuti munkásainak, továbbá a fővárosból a három műhely, a fűtőházak, két osztálymérnökség, a raktári munkások és a műszaki kocsihivatal bizalmiférfiai vettek részt. A vidéki városok megbízottai közül a zágrábi, kaposvári és hatvani bizalmiférfiaknak nem volt szabadságuk, ennél fogva haza kellett utazniok.

Vörös László kereskedelmi miniszter ur előtt **Farkas** fejtette ki a küldöttség célját és átadta az országos értekezletnek a szövetségre vonatkozólag elfogadott határozati javaslatát, felsorolta azokat az okokat, amelyek a vasuti munkásoknak lehetetlenné teszik a Turtsányi-féle szövetséghez való csatlakozást, ellenben kikerülhetetlenné teszik, hogy a vasuti munkások külön és függetlenül szervezkedjenek érdekeik megvédésére.

Vörös László kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy a munkások kérését jóindulattal fogadja. Megkísérelte ugyan az összes vasuti alkalmazottaknak egy szövetségben való egyesítését, de belátja, hogy ez nem valósítható meg. Elfogadja helyesnek a munkások érvelését és ezennel megadja a beleegyezését a *Vasuti Munkások Országos Szövetségének* a megalakításához. A már beterjesztett és esetleg módosítandó alapszabályokat átnézi és sürgősen elintézi.

Riadó éljenzéssel fogadták a küldöttség tagjai a kereskedelmi miniszter ur nagy horderejű kijelentését.

Azután **Ludvig Gyula Máv. elnök-**

igazgató urnál tisztelegtek bizalmiférfiaink. **Farkas** munkástársunk előadta a kereskedelmi miniszter ur döntését és arra kérte az elnökgazgatót, hogy a vasuti munkások közvetlen szolgálati főnökei ne gördítsenek akadályokat a szervezkedésünk elé.

Ludvig elnökgazgató ur elismerést érdemlő liberalizmussal válaszolt. Kijelentette, hogy a maga részéről semmi kifogást nem emel a Vasuti Munkások Országos Szövetségének a megalakulása elé. De még tovább megy. Az a véleménye, hogy a vasuti munkások közvetlen szolgálati főnökeinek nem gátolni, de előmozdítani kötelességük a munkásoknak a fölvilágosításra és érdekeik megvédésére irányuló törekvéseit.

Az elnökgazgató urnak ezt a kijelentését a küldöttség örömmel és köszönettel fogadta. Azután hosszabban elbeszélgetett **Ludvig** a küldöttség tagjaival a munkások sérelmeiről és panaszairól. Szóba került a temesvári raktári munkások helyzete is. Az elnökgazgató ur megígérte, hogy pártatlanul fogja megvizsgálni a panaszokat és igazságosan fog intézkedni.

A küldöttség tagjai azt a benyomást nyerték, hogy sok visszaélésről, amit az alantasabb kisistenek, főleg künn a vidéken elkövetnek, itt a központban, az igazgatóságnál mit sem tudnak és ha megtudnák, bizonyára könnyebben esne a panaszok orvoslása és a visszasságok megszüntetése.

*

A *Vasuti Munkások Országos Szövetsége* engedélyezésének a híre futó tűzként terjedt szét még hétfőn a budapesti és környékbeli vasuti munkások között és mindenütt óriási lelkesedést keltett. Egymást ölelték örömlükben a munkástestvérek, mintha valami váratlan nagy szerencse hírére vették volna. Még aznap, hétfőn délután a k. p. u. műhelymunkásai értekezletet tartottak, amelyen résztvett a műhelynek majdnem valamennyi munkása. **Pászty Károly** munkástársunk ismertette előtűk azt a jóhírt, hogy felsőbb helyen is elismerték a szervezkedési jogunkat. A jelen voltak zúgó éljenzéssel köszöntötték az örömhírt és elhatározták, hogy nemcsak egytől-egyig belépnek a *Vasuti Munkások Országos Szövetségébe*, de meghoznak minden áldozatot, hogy a szövetségünk nagy, hatalmas és sikeres eredményül legyen.

Egy órával később ugyanott a műszak munkásai tartottak értekezletet. Velük is **Pászty** tudatta a szövetség engedélyezését, amit ők is kitűző lelkesedéssel fogadtak.

A többi fővárosi műhelyekben és szolgálati ágagnál osztályonként és csoportonként tárgyalták a szervezkedés terén elért diadalunkat és hasonló határozatot hoztak, mint a k. p. u. műhelyben és a műszaknál dolgozó munkástársaink.

A vidéki munkástestvérek a napilapok útján és a bizalmiférfiak révén értesültek a jó hírről és már eddig is tömegesen kaptuk a vidékről a lelkes örömtől áradó leveleket, amelyek mind a bizonyítják, hogy a *Vasuti munkások országos szövetsége* rövid idő múlva tagjai közé sorolja a vasuti munkások tízezreit és hatalmas, erős vára lesz mindazoknak a vasuti munkásoknak, akik jogért és kenyérért vívják a becsületes, lelkes küzdelmet.

Az alamizna-szövetség kudarca. A Turtsányi-Breuer-cég által alapított szövetség kerületi elnökei szombaton és vasárnap értekezletet tartottak itt Budapesten. Megelőzőleg a három fővezér, **Sarlay**, **Turtsányi** és **Breuer** órákhosszat összedugták a fejüket és haditervet spekuláltak ki, hogyan bolondítsák a fölrandult vidéki megbízottakat. De tervük

nagyrészt dugába dőlt és bebizonyosodott, hogy még azok is, akik léprementek ezeknek az élelmes üzletembereknek, még azok is a legnagyobb bizalmatlansággal vannak eltelve a zsirondistákkal szemben és így történt, hogy **Turtsányi**ékat majdnem minden egyes kérdésben leszavazták.

Vegyük röviden sorra a dolgokat!

A megrokkant **Sarlay** elnököt. Rögtön át akartak térni a jelölésekre. A **Turtsányi-cég** **Marx János** helyettes igazgatót ajánlotta. Óriási felzudulás keletkezett erre. — Nem fogadjuk el! Nem kell! — hangzott minden oldalról, úgy hogy **Sarlay** megzavarodva leült, mint egy iskolásgyerek, aki nem tudja a leckét. Az első kudarc!

Ezután sorra fölálltak a vidéki elnökök és követelték, hogy az alapszabályokat vitassák meg előbb. **Turtsányi** és pájtásai kézzel-lábbal kapálódtak, de a többség leszavazta őket. A második kudarc.

És így ment sorra a leszavaztatás. Elképedve látta **Turtsányi**, hogyan siklik ki kezei közül a zsákmány, amit már biztosra vett.

Az alapszabályokon — **Turtsányi**ék ellenkezése dacára — több lényeges változtatást eszközöltek, de demokratábbá nem tették a szervezetüket.

Vasárnap délután ejtették meg a jelöléseket. **Turtsányi**ék keresztülvitték, hogy a nyilvánosságot kizárják és ez okból a sajtó képviselőit nem bocsátották be. Csakhamar kiderült, hogy éppen **Turtsányi**nak alapos oka volt félni a nyilvánosságtól. A délutáni ülésen a vidéki elnökök nagy része nem volt jelen, elszédtek és alig 10—12-en vettek részt az ülésen. Ennek következtében a **Turtsányi-kli**kk többségben volt.

Elnököknek újlag **Marx Jánost** ajánlották. A vidékiek kijelentették, hogy ezt szóba sem hozhatják odahaza, mert ez halálos dőfés volna a kerületekre nézve. Lebunkóznák őket. A klikk azért elfogadta.

Ügyvezető alelnöknek **Turtsányit** ajánlották. (**Turtsányi** ekkor «szerényen» távozott az üléstől, de **Breuer** ott maradt.)

Ekkor fölállott az egyik kerületi elnök (nevét szándékosan nem említjük föl, nehogy **Turtsányi**ék denunciálják) és lángoló szavakban tiltakozott az ellen, hogy olyan embert állítsanak a szövetség élére, mint **Turtsányi Pál**. Sulyos, megsemmisítő adatokat sorolt föl **Turtsányi** multjából. **Turtsányi** Miskolcon volt hivatalnok a Máv-nak, de hirtelen ott kellett hagynia állását. Hogy miért, az künnik abból a véleményadásból, amelyet a miskolci üzletvezetőség annak idején **Turtsányi** reaktiválása ellen fölterjesztett. A megbélyegző, becsületbe vágó cselekmények egész lajstroma volt ott föl sorolva. Szégyen és gyalázat volna — ugymond — ha ez az ember képviselné az összes vasutasokat. A maga részéről, kijelenti a föl szólaló, hogy ha mindennek dacára **Turtsányit** jelölik, ő kilép a szövetségből.

Turtsányinak egyetlen védője akadt: **Breuer-Barabás Ferenc**.

A klikk a becsületes föl szólalás dacára, **Turtsányit** ügyvezető alelnökké, **Breuer**t pedig titkárrá jelölte.

Elhatározták még, hogy az országos közgyűlés november 19-én lesz és mert a közhangulattól féltek, kötelességévé tették az összes jelen voltaknak, hogy titokban tartsák a jelöléseket. Azt reméli a klikk, hogy a közgyűlést meglepi és így könnyebben győzhetik le a velük szemben táplált undort és bizalmatlanságot.

De a dolog mégis kiszivárgott és az a következménye, hogy a legtöbb kerülete az alamizna-szövetségnek fölsozólófelben van.

Ami ezen az értekezleten történt, fényesen igazolja a *Magyar Vasutas* és a szervezett vasutasok elutasító álláspontjának a helyességét. Beigazolást nyert, hogy az egész alamizna-szövetséget fölülről csinálják, célja pedig nem más, mint hogy elárulják a vasutasok érdekeit és hogy **Turtsányi**ék zsíros konchoz jussanak. Még azt is pontosan előre

megmondtuk, hogy Turcsányi ügyvezető elnök és Breuer titkár akar lenni.

A vasuti munkások igazán boldogok lehetnek, hogy semmi közük az egész alamizna-szövetséghez!...

A denunciansok. Az alamizna-szövetség északi kerületének alakuló gyűlésén fölvetett jegyzetek alapján közölte lapunk Margulit Kálmánnak az összes vasutas-körökben nagy feltűnést keltett beszédét. Az ott elmondott keserű igazságokra a Turtsányi-klikt nem tudott válaszolni, de most a lapjukban reflektálnak rá. De a becsületükhöz és jellemükhöz méltó módon. A Vasutasok Lapja utolsó számában hosszú cikkben piszkolja Margulitot és egyebek között a következő aljas denunciaciót követi el:

Ha Margulit fölszólalása során nagy hibának kürtöli azt, hogy az igazgatóság is részt vett az alapszabálykészítés munkájában és azzal üszköt vet a vasutasok sokasága közé, melylyel bizalmatlanságot szítani és köteles fegyelmet lazítani vél, azt megtorolni nem lehet az én föladatom. Hogy e cselekvése a szolgálati felsőbbség kiengesztelésére megfelelő és alkalmas rekompenzációja-e a ténylegesítés ellenében? — annak elbírálására egyedül a m. kir. államvasutak igazgatósága illetékes.

Más szóval: Turtsányiékat úgy védekezik Margulit súlyos vádjai ellen, hogy bevádolják az igazgatóságnál és arra biztatják az igazgatóságot, hogy «torolja meg» Margulit állítólagos vétségét. Ez az erkölcsi züllésnek és jellemtelenségnek olyan mély foka, hogy minden tisztességes embernek undorral és borzalommal kell tőlük elfordulni.

És ezek a denunciansok még azzal a politikai tervvel foglalkoznak, hogy a vasutastársadalom nyakába hágjanak! Pfuj!

A piszkos-hősök a szervezetünk ellen. Vázsonyi Vilmos képviselő mind mélyebbre süllyed azon a lejtőn, amelyet végtelen hűsége és lelkiismeretlen elvárulása teremtett a számára. Összeszűri a levelet a legkétségbeesett alakokkal és a nevével földöz a legrutább üzemeket. Az ő főszerkesztése alatt álló *Polgár* című rikkancs-lap szombati számában például a következő aljas förmedvény látott napvilágot:

A vasutasmunkások egyik lapja, a «Magyar Vasutas», mely programja szerint a vasutasmunkások érdekeinek istápolására van hivatva, ezt a hivatását olyképpen terjeszti ki, hogy hevesen támadja a tavalyi vasuti sztrájk tízenhármass bizottságának egyes tagjait. *E folytonos támadásoknak kitett vasuti tisztviselőknek érdekében kértek fel bennünket vasutaskörökből a következő sorok közlésére:*

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy azokra a támadásokra vonatkozóan, melyek a «Magyar Vasutas»-ban a tavalyi sztrájkbizottság néhány tagja ellen folytonosan történnek, a nyilvánosság előtt elmondják egyet-mást arról, az urról, aki e támadásokat intézi. Farkas (Fleischmann) Izor a neve ennek az urnak és ő a «Magyar Vasutas» szerkesztője. Hogy Fleischmannnak hívták azelőtt, ezt zárjel közt csak azért jegyzem meg, hogy azok, akik az «Izor» névből teljesen tisztában legyenek azzal: minő jogon antiszemitáskodik is ez az ur a lapjában.

De rátérnek a lényegre. Ez az ur volt az, aki az emlékezetes áprilisi 19-i estén feljött a demokratákörbe, hogy szolgálatait a vasuti munkások nevében a sztrájkoló kinevezett vasutasoknak felajánlja. Ő volt a legerősebb propagálója az általános sztrájk-nak és csodás véletlen, hogy a nemzetközi szociáldemokrata vezetők hajnali tárgyalásairól a sztrájkbizottság egyik tagjával, Hieronymi miniszter már reggel nyolc órákor értesítve volt. Farkas ur az ismert recept szerint az *agent-provocatour* szerepét játszotta akkor is, és csak hű maradt a szerepéhez, midőn ezt a szereplését a mai viszonyok mellett is, bizonyára nem ingyen játszsa.

Farkas Izort, a törhetetlen bajnokot, az elnyomott vasutasok igaz barátját, *naponta ott lehetett látni a miniszter előszobájában*, ahol ő, a gyenge és here munkás, nem kevesebbet kért magának, mint művezetői állást. Csak midőn megtudta, hogy az ő kicsi szolgálataért nagyon is bő volna a rekompenzáció és hogy kosár lesz a vége — akkor nagy

garral kinyilatkoztatta lapjában, hogy megmarad továbbra is a vasuti munkások «önzetlen» barátjának és megmarad — oh nem művezetőnek, de nem is munkásnak, — hanem szerkesztőnek.

Valóságosan undorító az a hajsza, melyet ez a «szerkesztő» az ő lapocskájában a «Vasutasok Lapja» szerkesztője és főmunkatársa, Turtsányi Pál, és Babás Breuer Ferenc ellen indított. A jó izlés nem engedi meg, hogy bővebben foglalkozzunk ezekkel a szennyes sorokkal, csak a jó izlésű vasutasokra bizzuk, hogy mérleljék, kik a vasutasok igaz barátai: Farkas Izor, vagy Turtsányi és Breuer? Kik valának lezárva, bíróság elé hurcolva, ötven évig felfüggesztve Farkas Izor vagy Turtsányi-Breuer? Ők voltak azok, akik már márciusban kitörtötték a szövetség begöngyölt zászlóját és addig nem nyugodtak, míg a szövetség ki nem bontakozott hatalmas kereteiben.

Ezalatt a józan vasuti munkások is megundorodtak Farkas Izoréktól és azóta a Farkas Izorék *nem bírnak munkásgyűlést egybehívni*. Azok, akik a lapra filléreiket odaadták, azok fordultak el először a Farkas Izor kompániájától, persze megmarja ezeket is, de *elszámolni*, amire már hónapok óta szorítják, azt *nem képes*. Azalatt *Hugyec* «elvtárs», akit tizenhét évi műhelyszolgálat után kiugrasztották a vasut kenyeréből, betegesen fekszik otthon, éheznek magá és családja, Stern József elvtárs meg, aki a karácsonyi gyűlésen elnökölt, k nyérvesztetten *hiába fordul hozzájuk*, mert a Farkas Izorok az elnyomott vasutasok védői, az előszobázók, már kihasználják őket és most magukra hagyták őket a nyomorban és kenyeretlenségben. Hála az égnek, a vasuti munkások már nem ülnek fel ezeknek a népbolondító ingyenélő heréknek és a Farkas Izorok oda kerülnek, ahová valók, az ismeretlenségbe, a homályba. Mondhatnók a kalapács mellé, de sokkal tisztességesebb szerszámnak tartjuk a kalapácsot.

Sértést követnénk el Farkas munkástársunk ellen, ha hosszasan cáfolni akarnánk ezeket az aljas rágalmakat, amelyeket Vázsonyi cégére alatt valamelyik zsirondista, valószínűleg Turtsányi vagy Breuer maga Farkas és a szervezetünk ellen szór.

Minden szervezett vasutas tudja, hogy lapunk a Turtsányi-klikket nem azért támadja, mintha örömről telnék benne, de kötelességből, mert ők az összes vasutasok legveszedelmesebb és legfurfangosabb ellenségei. Mindnyájan tudják, hogy Vázsonyi lapja tudva hazudik, amikor azt állítja, hogy Farkas a vasutas-sztrájk alatt a munkások sztrájkját ajánlotta föl. Éppen az ellenkezője igaz, mert a mi lapunk tartotta vissza a munkásokat attól az ostobaságtól, hogy hiábavaló harcra rohanjanak. Mindnyájan tudjuk, hogy Farkas nem a saját érdekében, hanem a szervezet megbízásából és az összeség érdekében jár el a miniszternél. Mindnyájan tudjuk, hogy a felfüggesztés Turtsányinak és Breuernek jövedelmező geszt volt, épp úgy, mint a hirhedt alamiznaszövetség, míg Farkas kenyerét vesztette áldozatkész szervezési munkája folytán, minden idejét, minden gondolatát a szervezetnek szenteli, a mult évi sztrájk alatt tovább volt letartóztatva, mint a zsirondisták és éppen most kapott három havi börtönt. Mindnyájan tudjuk, hogy Farkas sohase kezelt pénzt, soha senki sem szólította föl elszámolásra, ellenben a «Magyar Vasutas» a nyilvánosság előtt az utolsó fillérig elszámolt bevételeivel és kiadásával, míg a Turtsányi-klikt soha sem számolt el még a befolyt adakozásokkal és igazgatósági borraivalokkal. Azt is tudja mindenki, hogy szegény *Hugyec* barátunkat ki ugratta ki a munkából és hogy mostani sanyaru helyzetében a szervezett vasuti munkások szeretettel támogatják minden erejükből, viszont Stern sohse fordult hozzánk segítségért és nem is volt jogcime hozzánk fordulni. Végül mindenki tudja és látja, hogy Vázsonyi Vilmosnak és cinkostársainak minden mesterkedése és agyarkodása megtörik a vasuti munkások sziklaszilárd összetartásán és szervezetünk csak erősebb és hatalmasabb lett, amióta az a *demokrata páva* gyűlöletével tisztel meg bennünket.

Az effajta piszkos támadásokon mi csak mosolygunk. Nem csudálkozunk azon, ha sárral dobálnak meg bennünket azok, akik nyakig vannak sárban és akiknek piszkos az életelemük. A kutyaugatás, még ha demokráta tájakra ered is, nem zavarja a karavánt nyugodt és biztos előrehaladásában. De a Vázsonyi Vilmos izlését nem irigyljük. Hja, minden zsák megtalálja a foltját és Vázsonyi-Don Quijote megtalálta a maga Turtsányi-Sancho Pauzáját!

A Magyar Vasutas sajtópöre.

A Máv. munkások szervezkedését eleinte a legnagyobb kegyetlenséggel és embertelenséggel akarták elnyomni. Képtelenségnek tartották bizonyos emberek, hogy az évtizedek óta némán tűrő és szenvedő vasuti munkások öntudatra ébredtek és már nemcsak hogy önértékük fellázad a megalázó bánásmód, az anyagi elnyomatás ellen, de hangosan merjenek jogokat követelni és helyzetük javítására nyíltan merjenek szervezkedni.

Most már — és ezt nagy elégtétellel konstatáljuk éppen mi, mert a «Magyar Vasutas» érdeme az nagyrészt — felsőbb helyen is elismerték a szervezkedési jogát a vasuti munkásokat, de még rövidebb idővel ezelőtt azokat a munkástelevékeket, akik a legjobbat fáradtak és áldoztak az összeség érdekében, könyörtelenül hajszolták és üldözték. Csirájában akarták elfojtani a szervezkedésünket, persze eredménytelenül.

Nagy szerepe volt ebben a hajszában Müller János főfelügyelő urnak, az Északi főműhely főnökének. Olyannyira, hogy képtelenek voltunk a nagy nyilvánosság elé menekülni. A «Magyar Vasutas» az év elején, február hónapban *A Müller János esete* címmel megírta ezt a hajszát, azonkívül a szervezet egy röpiratot adott ki *A Máv. atyuskája* címmel, amely szintén Müller Jánossal foglalkozott és amely röpiratot a «Népszava» is leköszölt.

Müller János ur panaszára az ügyészség kétrendbeli rágalalmazás címén megindította az eljárást lapunk felelős szerkesztője, Farkas Izor munkástárs ellen, akinek ügyet Zsitvay Leó elnöklésével ma tárgyalta az esküdt-bíróság. A vádhatóságot Böhm kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. Kadosa Marcell látta el.

Az általános kérdések után Farkas kijelenti, hogy magát bűnösnek nem érzi, a cikket közérdekből írta, személyes ellenségeskedés avagy gyűlölet őt annak megírásában nem vezette.

— Mondja csak — szólítja meg az elnök — micsoda maga?

— A vasuti munkások szervezetének titkára és a «Magyar Vasutas» felelős szerkesztője vagyok.

— Ezt a kitűnő lapot szerkeszti ugyebár? Ezt a «Magyar Vasutas»-t? Ebből él? Mi? Hogy van az, hogy nem a mesterségéből tartja fenn magát? Mi?

— Mesterségemből éppen a nevezett Müller János üzött ki, pedig hat éven át tisztességesen, minden legkisebb fegyelmi büntetés nélkül végeztem teendőimet.

— Bizonyára megérdemelte az elbocsátatást.

— Ahogy vesszük, engem azért bocsátottak el, mert munkástársaim elnyomatása ellen szót emeltem.

Farkas munkástársunk itt elmondotta, hogy hogyan bannak a vasuti munkásokkal: 20—25 éven át dolgoznak — mondotta Farkas — anélkül, hogy egyetlen ünnep avagy vasárnap pihenőt adnának. 50 évi keserves szolgálat után tisztességes nyugbér helyett ezüst érdemkereszttel lakaták jól a munkásokat!

Ezerféle sérelmük volt és van a vasuti munkásoknak. Mindannak dacára annak idejének csak egy óhajuk volt: hogy a Máv. mint munkaadó arról gondoskodjék, hogy

ha öreg napjaikban, mikor a munkaszerszám kiesik a kezükből, ne kelljen koldulni menniök. Kilenc évig járkáltak ez ügyben eredmény nélkül. Nem volt olyan miniszter, olyan igazgató, ahol ne kilincseltek volna. Végre 7 év múlva 1903. január havában *Banovits* Kajetán igazgató megbízásából tudatta velünk a bizottság, hogy a nyugbérkérdés rendezése befejezett dolog. Az északi főműhelyben *Reinprecht* József 82 éves rézművest, akit a betegpénztár 1903. március haváig segélyezett, hazaküldték, hogy majd nyugbért fog kapni. Mikor azután a pénzért jött, kijelentette neki Müller János főfelügyelő, hogy *a nyugbér még a jövő zenéje, éhezni tovább nem akart s szegény öreg felakasztotta magát.*

Még mindig vártunk. Azonban 1903. május 15. kelti olvastam Lang Lajos kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben a nyugbérpénztárra vonatkozólag statisztikai adatok összeállítását rendeli el. Ez kijózanított bennünket. *Kilenc év kellett, míg statisztikai adatok összeállítására került a sor.* Tudva azt, hogy a nyugbérkérdés rendezésén kívül mennyi ezer sérelmünk van, látva azt, hogy a többi munkások a szervezkedésük révén milyen eredményeket értek el, szervezkedni kezdtünk.

Többé-kevésbé mindenütt megmozdultak a munkások, kivéve a budapest-északi főműhelyben. Tarto tunk ott is néhány nyilvános gyűlést, de elnököt, jegyzőt, szónokot mindig más vasuti műhelyből kellett hozni, mert az ottani munkások nem merték eme tisztségeket elfogadni. Nem is csoda. Müller minden eszközt megragadott a munkások megfélemlítésére. Egy munkást, akiről tudta, hogy bizalmiférfit, behívatta az irodában, hogy ő Hatvanban felizgatta a munkásokat (az illető *sohasem volt Hatvanban*), másik bizalmiférfit azért, mert Zólyomban terjesztette a «Magyar Vasutas»-t és megfenyegette, hogy ebből baj lesz, nagy baj. *Hugyec* Józsefet az 1904. évi országos értekezletünk előtt behívatta és azt mondta neki, *ha elmegy az országos értekezletre, tekintse magát elbocsájtottnak*, 1904. július 3-án vasárnapi napra a «Magyar Vasutas» alapja javára kirándulást rendeztünk és e napra *elbocsájtás terhe alatt berendelte a keleti pályaudvar kocsiműhely-munkásait*, noha három év óta háromnegyed napokat dolgoztak. Mikor a küldöttség kiment, Müller János kijelentette, hogy azért kell dolgozniok, mert a felsőbbség nem látja szívesen a mozgalmukat.

A munkások egyetemlegesen jóállás mellett hitelt akartak felvenni. A számtiszt igazolta, hogy a fizetésük nincs lefoglalva. Müller János ezen tény hitelességét megtagadta azon a címen, hogy köztük néhány bizalmiférfit van. Egyizben a drágasági pótlék, a szövetség alapszabályainak ismertetése és a nyugbérpénztár ügyében nyilvános gyűlést jelenttünk be.

Hogy, hogy nem, Müller megtudta a bejelentők nevét és az egyik bejelentő *atyját* magához hívatta és elmondta neki, hogy a fia rossz utra tért, beszélje le, hogy hasonló dolgokkal ne foglalkozzék.

Munkahiány címén elbocsátotta a puritán jellemű *Hunyc* József bizalmi-férfit, mozgalmunk lelkét, aki 14 év óta volt a vasutnál. Az igazgatóságnál azután azt mondotta, hogy *Hugyec*, aki kazánkovács, ugys ön-állósítani akarta magát.

Farkas ezek elmondása után kéri a védő által bejelentendő tanuk kihallgatását. Kijelenti továbbá azt is, hogyha Müller úgy viselkedett volna mindig a mozgalmukkal szemben, mint viselkedik most, nem lett volna ok a cikkek megírására.

Farkas munkástársunknak ezen pontos és hiteles adatokkal ellátott beszéde után *Zsitvay* e szavakkal fordult hozzá:

— Mondja csak, Farkas, maga valami gyűlést hívott össze egy alkalommal. Miféle gyűlés volt az? Mi? Azt hiszem, valami szervezkedésről volt ott szó? Ugy-e bár? *Maga bizonyosan gyűlés után tányérozott is, ugy látszik, ebből él?*

Dr. *Kadosa* Marcel védő: *Tiltakozom az*

ilyen inszinuáció ellen. Kérem az elnök ur ezen szavait jegyzőkönyvbe venni, mert az ilyen kijelentések tüllepik az elnök hatáskörét.

Elnök: Irja, jegyző ur!

Erre *Zsitvay* elnök diktálni kezdte az előbbi kijelentést, csak hogy azt mondja most, hogy csak «*esetleg*» tányérozott Farkas.

Védő: Az elnök ur nem így mondotta azt. Kérem szó szerint jegyzőkönyvbe mondani — azt és úgy, ahogy mondotta, mert én fegyelmi följelentést akarok tenni az elnök ur ellen.

Zsitvay: Csak tessék.

Védő: Igenis. Most pedig felhívom az egész hallgatóságot, hogyha rá kerül a sor, tegyenek majd tanuságot.

Az izgatott incidens után, amely élénk bizonyítéka, hogy milyen szellemben irányították a tárgyalást, a védő kéri a bizonyítás kiegészítését. *Több tanut jelent be, akikkel igazolni akarja, hogy amit a vádlott megirt, az igaz. Ehez csatlakozott maga Böhm kir. ügyész is. A bíróság elutasítja a védő kérését és befejezettnek nyilvánította a bizonyítási eljárást.* Böhm királyi ügyész mind a két esetben bűnösnek kérte kimondani a vádlottat. dr. *Kadosa* szép védőbeszédében felmentő ítéletet kér.

Az esküdtek azonban bűnösnek mondták ki vádlottat a két rendbeli rágalmazás vétésében s ezért *a bíróság elítélte három havi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre.* Megemlítendőnek véljük, hogy az esküdtek jó-részt a nagyvagyonu tőkések sorából kerültek ki, többek között ott volt *Törley* is, a pezsgő-király, aki gúnyos arckifejezéssel kísért Farkas munkástársunk minden szavát.

Egyszóval, elnök és esküdtek remekeltek. Elítéltek egy embert valamiért, amit sorról-sorra be tudott volna bizonyítani, ha megengedték volna a bizonyítást. Elítéltek egy embert, mert munkástársai érdekében dolgozott és megmondta az igazat.

Ezt a tárgyalást nem hagyhatjuk minden megjegyzés nélkül. Az Északi főműhely munkásai, de az összes budapesti vasuti munkások tudják, hogy milyen nagy igazság, milyen mély erkölcsi erő volt azokban a cikkeiben a *Magyar Vasutasnak*. És hogy, Farkast mégis elítélték és elítélték ilyen föltűnő szigoruan, az bizonyossá vált akkor, amikor a *bizonyítást megtagadták.* És hogy ez meg fog történni, a beavatottak már akkor tudták amikor látták, hogy *Zsitvay* Leó elnököl a tárgyaláson, aki soha még leplezni sem igyekezett, hogy gyűlöli a modern munkás mozgalmakat. Erről az ítéletről mi is mondtunk ítéletet — gondolatban.

Kötelességünk e helyen megállapítani azt is, hogy az Északi főműhelyben más szelek fujdogálnak immár. Müller János ur most már nem despota-módon viselkedik a munkásokkal szemben és az élethez való jogát a szervezkedés ott is kivivta. A cikk és a nyomában járó áldozat nem volt tehát hiábavaló.

Ami végül Farkas munkástársunkat illeti, tudjuk, hogy fölemelt fölvel, a kötelességteljesítés büszke tudatával fog a fogházba lépni, mihelyt jogerős lesz az ítélet. Az ítélet kemény, a szabadságvesztés három hónapra fájdalmas dolog, de tudja Farkas és tudjuk mindannyian, hogy *harc nélkül nincs győzelem és áldozat nélkül nincs harc.*

Mindnyájan készek vagyunk minden áldozatra a mi igazságos ügyünkért és meg vagyunk győződve lelkünk mélyéig arról, hogy az igazságnak győznie kell, még ha ezer akadály tornyosul is az útjába!

Szervezeti ügyek.

Munkástársak!

A szövetség engedélyezése kettős buzgó-ságot, kettős áldozatkészséget és kettőzött éberséget tesz mindnyájunk kötelességévé. Most azután igazán el kell némulni minden kicsinyes személyes herce-hurcának, minden

irigykedésnek és féltékenykedésnek és váll-veve mindnyájunknak küzdenünk, hogy nagyot és hasznosat teremthessünk.

Mindenki feszítse meg minden erejét és tőle telhetőleg támogassa a Vasuti munkások országos szövetségének a megalakítását.

Kötelességünk másfelől éberséggel vigyázni, nehogy a munkások ellenségei a tájékozatlanokat félrevezessék és gáncsot vessenek a tömörítés munkájának. Vigyáz-zatok, nehogy a távol álló munkásokat azzal vezessék félre, hogy a Turtsányiék alamizna-szövetségét úgy tüntessék föl, mintha a *mi* szövetségünk volna.

Vigyázzatok továbbá nehogy a politikai kalandorok, akik folyton megkörnyékeznak benneteket a radikális munkás csatással, megnyergeljék a könnyen hívó vasuti munkásokat.

Csakis azok a gyűlések és értekezletek szolgálják a szent és nemes küzdelmünket, amelyeket az országos-szervező-bizottság hiv egybe Minden más gyűlés vagy értekezlet ellenségeink műve és célja nem egyéb, mint a sorainkban zavart támasztani és ezzel megakadályozni, hogy a szervezetünk erős, a küzdelmünk eredményes legyen.

Összetartás, erély és éberség! — az legyen a hármas jelszavunk.

Testvéri üdvözléttel

a vasuti munkások országos szervező-bizottsága.

Figyelem zágrábi vasutasok!

Értesítjük a zágrábi vasutasokat, hogy a Hrvatski Zeljeznice szerkesztősége Petrinska-u. 73. sz. alatti vendéglőben van, hol úgy a Magyar Vasutasra, mint horvát testvér-lapunkra előfizetni lehet minden vasárnap és ünnepnap délelőtt 9-től 12-ig, 1-én és 15-én délután 4-től 8-ig. Ugyanott nagyszámu magyar, horvát, német és olasz lapok olvashatók.

Meghívó.

A zágrábi Máv. munkások és ideiglenes alkalmazottak f. évi december hó 3-án, vasárnap este 8 órakor a Részvényösörház összes termeiben Ilica-dallal, szavalattal és világpóstával egybekötött táncestélyt rendeznek.

Belépti-díj előre váltva 50, a pénztárnál 60 fillér. A zenét a 25-ik honvéd gyalogezred zenekerara szolgáltatja. Belépti-jegyek a bizalmi-férfiaknál, a Hrvatski Zeljeznice szerkesztőségében, továbbá Novosel-, Csajder- és Senk-féle borbélyüzletekben kaphatók

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Birauz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 6-8

Az Első leánykiházasítási egyesület m. sz.-ben folyó év okt. havában 1.167,100 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 933,900 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 56,993 korona 73 fillér fizetett ki. 1905 január 1-től október 31-ig bezárólag 12.574,000 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 10.502,700 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében 709,215 korona 57 fillér fizetett ki.

A szombathelyi Máv. műhelyi munkások találkozó-helye

Drozsnyák József vendéglője

Szombathely, Kereszt-utca

Posta-utcával szemben.

Külön szoba áll rendelkezésükre.